

Leto XXIV.

TRGOVSKI LIST

Številka 18.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 60 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, sreda 12. februarja 1941

Cena posamezni številki din 1'50

Ne sme to biti

Zadnjič smo na tem mestu izrekli svoje upanje, da se bo po veliki konferenci v direkciji za zunanjo trgovino z zastopniki zbornic in raznih gospodarskih organizacij vendarle začelo koristno sodelovanje oblasti in zasebne iniciative. Bojimo pa se, da je bilo naše optimistično mnenje napačno in da še vedno niso izgubili na vplivu oni krogi, ki nočejo sodelovanja z zasebno iniciativo. Vsaj tako moramo sklepati po poročilu, ki ga je objavil »Jugoslovanski Kurir«, in sicer z dobro poučene strani, kakor naglašajo. V tem poročilu namreč pravi, da se direkcija za zunanjo trgovino že pripravlja, da začne kljub vsem ugovorom gospodarskih zastopnikov v kratkem ustanovljati neke uvozne in izvozne zajednice.

Glavno vprašanje, o katerem se je govorilo na uvodoma omenjeni konferenci, je bilo ravno vprašanje uvoznih in izvoznih zajednic. Po vrsti vsi zastopniki gospodarskih organizacij in zbornic so se izjavili proti tem zajednicam in soglasno mnenje vseh je bilo, da so nam te zajednice popolnoma nepotrebne, ker morejo že obstoječe organizacije opraviti njih delo. Soglasno se je tudi naglašalo, da bota te zajednice samo podražile uvoz in izvoz, naložile gospodarstvu nova bremena, ne da bi le količkaj koristile našemu uvozu in izvozu. Kritika teh zajednic je bila tako splošna, a tudi tako temeljita, da po tej kritiki pač ne preostaja nič drugega, kakor da se misel o teh zajednicah pokoplje.

Sedaj pa nakrat vest, da se bodo te zajednice navzlic in kljub vsemu vendarle formirale. Če bi bilo to res, kar pa še dvomimo, bi to pomenilo absoluten demanti vseh izjav, da se želi sodelovanje z gospodarskimi organizacijami in ljudmi. Kajti če bi bila namera sodelovanja le količkaj odkritosrčna in resna, se vendar ne more vsiljevati še nadalje stvar, ki je bila odločno odklonjena. Vsiljevanje tako odločno odklonjenih zajednic bi morali gospodarski ljudje smatrati naravnost kot izzivanje in kot norčevanje iz gospodarskih organizacij. Ljudje vendar niso prišli v Beograd in tam trošili denar in čas samo zato, da se na njih besede sploh ne bi nič dalo. Če se noče upoštevati mnenje gospodarskih ljudi, potem jih tudi ni bilo treba klicati v Beograd.

Kakor pa že omenjeno, ne moremo še prav verjeti, da bi bila vest »Jugoslovanskega Kurirja« točna, kajti bila bi res že nezasišana. Zlasti pa ne moremo verjeti v to vest zaradi jasne in nedvoumne izjave trgovskega ministra dr. Andresa, ki je v svojem otvoritvenem govoru naglasil, da morejo biti zastopniki gospodarskih organizacij prepričani, da njih predlogi ne bodo preslišani in da njih besede ne bodo ostale brez odmeva. Zlasti zaradi teh besed dr. Andresa smo bili prepričani, da se je vendar začela nova doba ustvarjajočega sodelovanja med gospodarskimi organizacijami in državnimi oblastmi. Če bi pa bila informacija »Jug. kurirja« pravilna, potem je tega sodelovanja za vedno konec.

Kajti ne sme se prezreti, da so bili gospodarski ljudje že nešteto krat razočarani in da mora enkrat biti tudi njih dobre volje konec. Vsaka stvar se enkrat izčrpa,

vsak sod ima svoje dno in tudi dobra volja gospodarskih ljudi ne more biti neizčrpna. Posebno težko razočaranje pa bi bilo po zadnji beograjski konferenci. Delegati naših prvih gospodarskih organizacij so se sestali in po silno tehtni in vestni pripravi povedali

svoja mnenja na način, da je vsa konferenca izzvenela v popolnem soglasju in v absolutni harmoniji.

Sedaj pa naj bi neki zakrknjen birokrat smel to harmonijo podreti in celo demantirati izjavo resornega ministra. To pa bi res že presegalo vsako mejo dopust-

nosti. Zato upamo, da bo vest »Jugoslovanskega Kurirja« demantirana in da bo popolnoma prodrlo stališče naših gospodarskih zbornic in organizacij glede izvoznih in uvoznih zajednic. Ne sme se zgoditi drugače, ker sicer se bo napravila nepopravljiva škoda.

Zgrešena nadomestila svobodne trgovine

Seja Centralnega predstavništva

V začetku seje Centralnega predstavništva trgovskih zvez dne 6. t. m. v Beogradu je predsednik g. Nedeljko Savić pojasnil, zakaj od 29. septembra lani ni bilo nobenega sestanka. Dvojno zlo je tega krivo. Predstavniki zvez bi se morali često sestajati in so že precej časa razmere take, da bi morali biti sestanki vsakih 15 dni. To pa ni bilo mogoče, ker so bile velike težave tam, kjer bi morale biti olajšave. Trgovec je namreč v zadnjem času postal hočeš-nočeš izvršilni organ vseh mogočih uredb. Vsak dan ga čaka na mizi kak poziv, ki ga odteguje od dela in seveda še bolj od sestankov v stanovsko korist. Drugo zlo pa je, je dejal predsednik Savić, med nami samimi, ker ne skrbimo dovolj za pravo vzajemnost med nekaterimi zbornicami in našimi svobodnimi stanovskimi organizacijami (kar pa ne velja za Slovenijo). Od zadnjega sestanka so svobodne organizacije izvedle marsikaj, a je n. pr. vse njih delo v prilog davčne reforme šlo v arhiv.

S hudimi težavami in nasprotniki se morajo boriti trgovci in ostali gospodarstveniki ves čas, odkar besni okrog nas velika vojna. Od takrat trpimo sploh vsi zaradi hudih posledic naše gospodarske zaostalosti. Mi nimamo gospodarskih voditeljev, a oni, ki si domišljujejo, da znajo voditi gospodarstvo, so pri nas po nepotrebnem izzvali gospodarsko vojno. Po listih in po radiu so pozivali: Skrbite za rezerve! — namesto, da bi dali svobodni trgovini priložnost, da priskrbi državljonom ono blago, ki nam ga primanjkuje. Po vsej sili so ustvarjali psihozo vojne, ki se je udeleževala pri premožnejših potrošnikih z nepotrebnim kupčenjem blaga. Naroda pa niso preskrbeli, marveč samo oplasil in velika sreča je v tem, da je naš narod bolj zrel, kakor pa so oni, ki si domišljujejo, da morejo voditi brez izkušenj in brez sodelovanja delavcev na terenu vse narodno gospodarstvo.

Ko so bili začetki zgrešeni, je nastopil naval vseh mogočih formularjev in direktij, a ker se napake od dneva do dneva bolj občutijo, se vsa krivda vali na trgovce, ki so bili od začetka vojne dobe potisnjeni ob stran. Nobena napaka se še ni popravila, pač pa vodi pot iz napake v napako. Ko smo dobili direktijo, ki naj bi proučevala vso proizvodnjo v svrhu preskrbe prebivalstva, smo si mislili, da bo ta ustanova z vsemi silami pospešila obdelovanje zemljišč ter strogo pazila, da ne bo ostal niti kosček zemlje neizkoriščen. To pričakovanje pa se ni izpolnilo, pač pa so se rodili Prizadi, Pogodi, Prevodi, ki vsi sami trgujejo, izpodrivajo svobodno trgovino ter povzročajo veliko na-

raščanje grmad novih formularjev in stroškov. Nastala je zmeda, katere ni niti malo zmanjšala direktija za zunanjo trgovino, ki ima tudi kupe posebnih formularjev in izven proračuna nad 200 uradnikov. Vse te direktije in nove ustanove naj bi bile nekakšno nadomestilo svobodne trgovine, so pa v resnici njeni izraziti nasprotniki, ker se vidi na vseh koncih in krajih, da je bila svobodna trgovina po nepotrebnem in po krivem izločena in izpodrinjena. Trgovci hodijo sedaj od ustanove do ustanove po razna dovoljenja, plačujejo takse, imajo dosti pisarniškega dela, a ko vsa dovoljenja dobe, ni več blaga.

Da bo nered še večji, pripravljajo sedaj ustanovitev izvoznih in uvoznih zajednic, ki imajo očitno namen razbijati obstoječe svobodne trgovske organizacije ter odpirati nove vire za kritje onih stroškov, ki jih ni bilo mogoče spraviti pod državni proračun. Zajednice se ustvarjajo po vrsti blaga in to na ta način, da bodo morali nositi posamezni izvozniki in uvozniki stroške kar pri petih, de-

setih, petnajstih zajednicah. Izvoznik sliv bo moral biti — recimo — član treh zajednic, ker bo ena zajednica za izvoz surovih, druga za izvoz suhih sliv, tretja pa za izvoz pekmeza. Uvoznih zajednic bi imeli kakih 100 in na posamezne uvoznike bi padle visoke pristojbine pri desetinah zajednic. Na konferenco, ki je razpravljala o ustanovitvi teh zajednic, trgovske organizacije niso bile povabljene. Trgovci predlagajo ustanovitve izvoznih in uvoznih zajednic odločno odklanjajo, ker spada v vrsto brezuspešnega in tudi nesrečnega dela ljudi, ki o trgovini ničesar ne razumejo.

Z orisom trgovskega stanovskega in splošnega gospodarskega položaja v državi so se strinjali vsi delegati in na vprašanje, če se strinjajo z odklonitvijo predloga izvoznih in uvoznih zajednic, so po zgledu predsednika Zveze trgovskih združenj dravske banovine g. Staneta Vidmarja vsi pritrdilno odgovorili, nakar je sledila izčrpna debata o drugih zadevah, kar je dalo ob zaključku zasedanja snov za naslednjo resolucijo:

Resolucija

Člani Centralnega predstavništva Zvez trgovskih združenj kraljevine Jugoslavije so na seji dne 6., 7. in 8. t. m. v Beogradu soglasno sprejeli naslednje zahteve:

1. da se uredba o zatiranju draginje in brezvestne špekulacije kakor tudi uredba o kontroli cen ukine, ker se je izkazalo v praksi pri obeh uredbah, da namen ustavitve in preprečitve naraščanja cen ni bil dosežen. Nasprotno, z izvajanjem teh dveh uredb so povzročene trgovskemu stanu nepopisne težave, nepopravljive krivice in preganjanja, od česar pa je bila napravljena največja škoda pravilni preskrbi potrošnikov. Istočasno naj se sprejme uredba, s katero bi se čimbolj enostavno reguliral problem cen na temelju dnevne nabavne cene poleg priznanega bruto zaslužka, ker bi edino to omogočalo trgovcem preskrbo potrošnikov. Nadaljevanje sedanjega načina dovoljevanja cen bi privedlo do propasti gospodarstva.

2. Občinskim aprovizacijam naj se prepove trgovanje ter se jim dovoli samo izvrševanje nadzorstva nad pravilno razdelitvijo pridobljenega blaga za potrošnike. V kolikor pa bi te aprovizacije same izvrševale nabavo in razdelitev blaga neposredno potrošnikom, naj opravljajo to izključno po nabavnih cenah ob kritju dejanskih režijskih stroškov. Najodločneje smo proti nameravani dajavi sredstev iz državne blagajne potrošniškim združenjem zaradi prodaje blaga državnim uslužbencem po cenah, nižjih od tržnih, ker to sploh ne bi bilo v zadost-

no pomoč uslužbencom, napravilo bi pa našim gospodarstvenikom ogromno škodo. Državnim uslužbencom bi se dalo danes pomagati samo s povišanjem plač.

3. Smatramo, da bi bilo treba načrt o ustanovitvi izvoznih in uvoznih zajednic takoj črtati z dnevnega reda zaradi tega, ker so obvezna združenja, gospodarske zbornice in Zveze kot organizacije interesiranih gospodarstvenikov zadostne za izpolnitev naloge, ki naj bi jo prevzele te zajednice. Obžalujemo obenem, da trgovske Zveze in njih Centralno predstavništvo tudi tokrat niso bile povabljene na konferenco, ki je razpravljala o tem vprašanju.

4. V interesu vsega našega gospodarstva zahtevamo, da se iz vrst aktivnih gospodarstvenikov ustanovi že z ustavo predvideni gospodarski svet, ki bi stalno s svojimi nasveti podpiral resorne ministre pri vodstvu zdrave gospodarske politike v naši državi.

Pred novimi trgovinskimi pogajanjmi s Sovjetsko Rusijo

Naš trgovinski promet s Sovjetsko Rusijo znatno presega obseg, kakor se je pričakoval. Zato se smatra za potrebno, da se v kratkem obnovi trgovinska pogajanja s Sovjetsko Rusijo, da bi se trgovinska pogodba prilagodila novim trgovinskim potrebam. Pri pogajanjih pa naj bi se rešila še nekatera druga vprašanja, ki so nastala v zvezi s trgovino s Sovjetsko Rusijo.

Naša rudarska in topilniška proizvodnja

Ker so bili objavljeni tudi že podatki o naši rudarski in topilniški proizvodnji v decembru, se more podati pregled vse proizvodnje v l. 1940, ter tudi primerjati z ono v l. 1939. Tako se nam odpre naslednja slika:

Premog

Proizvodnja je znašala:		1940 1939		v tisoč tonah + ali —	
črni premog	391,2	446,9	—	55,6	
rjav premog	5233,6	4277,9	+	955,6	
lignit	1654,1	1297,5	+	356,6	

Dvig proizvodnje lignita se razlaga v prvi vrsti z njegovo večjo porabo kot domače kurivo.

Proizvodnja rjavega premoga se je povečala zaradi večjega povpraševanja na domačem trgu ter izvoza.

V premogovni industriji je bilo zaposleno 42.750 delavcev, od teh v proizvodnji rjavega 29.147 delavcev.

Kovinske rude

Proizvodnja je znašala:		1940 1939		v tisoč tonah + ali —	
bakrena	929,1	986,9	—	57,8	
svinčeno-cinkova	806,7	775,5	+	31,1	
železna	595,7	666,8	—	71,1	
boksit	282,4	314,4	—	31,9	
pirit	134,6	127,0	+	7,5	
kromova	71,0	43,0	+	28,0	
antimonova	24,1	18,9	+	5,2	
manganova	10,6	5,6	+	4,9	
zlatonosni kremen	27,2	48,2	—	21,0	
molibdenova ruda	0,03	0,06	—	0,03	

Bakrena ruda je torej ohranila po tonaži prvo mesto, vendar pa je bila pod kvoto l. 1939.

Precej se je povečala proizvodnja svinčeno-cinkove rude, iz katere je bilo pridobljeno 87.055 ton svinčene koncentrate (s približno 80% svinca) in 44.926 ton cinkovega koncentrata s približno 50 odstotkov cinka. Dvig proizvodnje je nastal, ker je začela obratovati nova topilnica svinca v Zvečanu. Znatneje je padla proizvodnja železne rude, in sicer za 10,6%. Vzrok je v manjšem izvozu.

Znatno je padla proizvodnja boksita, ki je imel pri nas pred vojno naravnost konjunkturni razvoj. L. 1934 je znašala vsa njegova proizvodnja 84.000 ton, l. 1935, 216 tisoč, l. 1936, 291.000, naslednje leto 356.555 in l. 1938, 410.000 ton. Nato je začela proizvodnja padati in padla lani za 10%.

Pirit, ki se troši doma za proizvajanje žveplene kisline in izdelavo celuloze iz lesa, deloma pa tudi izvažajo, je dosegel porast proizvodnje za 5,9%. Njegova proizvodnja se bo še povečala, ko bo začela obratovati belinica celuloze v Drvarju.

Znatno se je povečala proizvodnja kromove rude, in sicer za 65%. Kromovega koncentrata smo izdelali lani 11.933 ton.

Dvig proizvodnje antimonove rude znaša 27,5%, kar je posledica konjunktura, ki je nastala za to rudo.

Relativno najbolj pa se je dvignila proizvodnja manganove rude, in sicer za 88%. Dvig sta povzročila konjunktura in izkoriščanje dveh novih rudnikov v Ceru pri Kičevu in v Drači pri Kragujevcu.

Proizvodnja surovega magnezita je znašala l. 1940, 42.552 proti 32.775 tonam v l. 1939.

Draga molibdenova ruda se pridobiva samo v svinčenem rudniku v Mežici.

V nekaterih rudnikih arsena do proizvodnje še ni prišlo, temveč so se opravljala le pripravljala dela.

V rudnikih kovinskih rud in magnezita je bilo zaposlenih v decembru 1940. 18.503 delavcev.

Kovine

Podatki o proizvodnji kovin, ki jih objavlja naša uradna statistika, so nepopolni, ker vsebujejo le proizvodnjo onih podjetij, ki so pod nadzorstvom ministrstva za gozdove in rudnike. Proizvodnja KID zato v tej statistiki ni obsežna. Proizvodnja jekla in aluminija pa se sploh ne navaja.

Manjkajo tudi podatki o proizvodnji zlitin ferrosilicija, feromangana in ferokroma. Popolni pa so podatki o proizvodnji bakra, svinca, cinka, antimona, srebra in onih količin zlata, ki se pridobivajo iz zlatonosnega kremena ter na elektrolitičen način iz bakra.

Proizvodnja kovin je bila naslednja:

Vrsta kovine	1940 ton	1939 ton
surovo železo	83.874	78.448
baker	42.752	41.658
svinec	32.949	10.705
čink	6.326	4.894
antimon	1.738	1.512
živo srebro	83	—
srebro	5.162	1.483
zlato	1.114	1.054

Proizvodnja se je torej znatno dvignila, zlasti svinca, surovega železa in srebra. Proizvodnja vseh kovin je narasla od 137.220 na 167.726 ton ali za 22,2%. Veliki dvig proizvodnje srebra je v zvezi z dvigom proizvodnje svinca. To pa je zopet v zvezi z obratovanjem nove topilnice v Zvečanu, ker se dobi iz ene tone svinčenega koncentrata okoli 800 g srebra.

Tudi nekaj bizmuta smo dobili iz topilnic v Zvečanu in Trepčah.

Po uradnih podatkih je bilo v topilnicah zaposleno 5108 delavcev.

Novi proračun se izdeluje

V vseh ministrstvih so začeli sestavljati novi državni proračun. Načrt uredbe o državnem računovodstvu predvideva, da se bo proračunsko leto krilo s koledarskim letom. Novi proračun bi zato veljal samo od 1. aprila do 31. decembra 1941. Finančno ministrstvo je naročilo vsem ministrstvom, da sestavljajo svoje proračune po načelu največjega varčevanja. Navzlic temu pa so nekatera ministrstva povečala svoje izdatke, nekatera pa predvidevajo celo nove izdatke za investicije. Po mnenju finančnega ministrstva to stališče ne more biti sprejeto, ker se morajo doseči prihranki, da bo imela država denar za izredne izdatke, s katerimi se mora računati.

Društvo

gospodarskih svetovalcev

se je ustanovilo v Ljubljani. Naloga gospodarskih svetovalcev in njih pravice so določene v uredbi o gospodarskih svetovalcih, o kateri smo že obširno poročali. Za predsednika novega društva je bil izvoljen industrialec Ivan Avsenek, odborniki pa so: dr. Jože Lavrič, Zdenko Knez in inž. Pip; namestnika inž. Metod Dolar in Franc Koruza, nadzorniki pa Franc Kobler, dr. Milan Dular, Avgust Kuster in Vinko Dular (namestnik).

Izvoz nekaterih tekstilnih predmetov prepovedan

Trgovinski minister je po zaslišanju sveta za zun. trgovino prepovedal izvoz volnenih stopal nogavic in vseh izdelkov iz volne, bombaža, jute in naravnih tkanin. Do 22. februarja se morajo prijaviti direktorji za zun. trgovino vse količine tega blaga, ki je namenjeno za izvoz. Navesti se morata tudi kraj in skladišče, kjer je blago.

Poobl. agronom ing. Prezeli:

V boj za pšenico!

Današnje stanje glede preskrbe posameznih gospodinjstev s pšenico in njenimi mlevskimi izdelki lahko upravičeno imenujemo: boj za pšenico. Uvedba krušnih kart, v naprej določena mesečna količina moke ozir. kruha in drugih mlevskih izdelkov na osebo, je vklepala vso Slovenijo z ozirom na še nepozabljeno svetovno vojno v resnično vojno psihozo. Tovrstna vznemirjenost se je pri ljudeh tako v preteklosti kakor tudi danes vselej najbujneje negovala posebno tedaj, kadar so bile potrebne omejitve nakupa življenjskih potrebščin in s tem seveda tudi njihove porabe.

V tem boju za naš vsakdanji kruh si ogledimo to prevažno življenjsko vprašanje: preskrba Slovenije s pšenico s posebnimi oziri na uspehe, ki jih je v pravcatem zgodovinskem boju za pšenico dosegla v zadnjih letih naša soseda kraljevina Italija.

Po podatkih ravnateljstva za prehrano »DIPORIS« je znašala v minulemu letu naša letina pšenice samo 620.000 stotov nasproti 750 tisoč stotom v letu 1939.

Na žitu pasivna Slovenija uvaža vsako leto v normalnih časih in letinah povprečno 10 do 12.000 vagonov žita iz naših žitorodnih krajev. Ta ugotovitev vzbuja v pristojnih krogih že dlje časa misel (kmetijski strokovnjaki, vojaška oblastva, prehranjevalni odbori itd.), da je možnost povečanja našega današnjega pšeničnega pridelka doma, v Sloveniji, in to na dosedanji, pšenici določeni površini.

Zaradi tega naj v času uvedbe krušnih kart še posebej omenimo dejstva, ki naj potrde to naše dolgoletno prepričanje, hkrati pa tudi dokažejo in pokažejo glavne smerice za delo, ki se bo moralo v ta namen začeti izvajati po načrtu.

Vsem in tudi nepoklicanec je pri reševanju tega za vso Slovenijo prevažnega vprašanja ob zadnjih dogodkih še prav posebno padlo v oči, da smo vse doslej skušali rešiti pšenično vprašanje izključno le z uredbami, pravilniki, Prizadom, Diporisom, Prevodom, Pogodom, prehranjevalnimi odbori, aprovizacijami itd. Pri vsej tej zgolj organizatorično razdelitveni ureditvi se ni mislilo prvenstveno na to, da pšeničnega vprašanja ne bomo rešili z razlivanjem črnila, z razdeljevanjem že vskladiščene pšenice-žita, temveč da bo potrebno zgrabiti samo vprašanje tudi s popolnoma druge strani, to je pri vzgoji, skratka pri celotni kulturi same rastline.

Naša soseda Italija je pričela z intenzivno kulturo pšenice že v letu 1925. Njen dotedanji povprečni pšenični pridelok je znašal 45 milijonov stotov, povprečno pa je morala vsako leto uvoziti okroglo 25 milijonov stotov pšenice, t. j. nič manj kot 20% celotnega italijanskega uvoza.

Italijanski vzgled

Musolini je leta 1925. zaupal rešitev pšeničnega vprašanja celemu štabu najrazličnejših kmetijskih strokovnjakov. Delalo se je zgolj po predhodno skrbno pripravljemem načrtu, smernice tega tako pomembnega dela pa so bile:

1. povečati pšenični pridelok na edinici površine,
 2. kultura pšenice ne sme prekoračiti dotedanjih, pšenici namenjenih površin,
 3. strokovno se morajo reševati vsa vprašanja glede kakovosti semena, gnojenja, kolobarjenja, obdelovanja zemlje, imunizacije rastlin proti rastlinskim zajedavcem in variacijam, vprašanja cene itd.
- Na tej res široki zasnovi so bili osnovani takoj v vseh provincah tkzv. delovni uradi. Izdane so bile potrebne uredbe, vseh skupaj več kot šestdeset, tako glede

same cene, kmetijskih nasvetov, propagande, proučevanja celotnega pšeničnega vprašanja itd.

Od leta 1926. dalje se v Rimu svečano praznuje pšenični dan. Mussolini sam je imel ob teh prilikah številne vzpodbudne govore. Nešteto slik ponazoruje prizadevanja šefa italijanske vlade in tudi vidno izpričuje, kako velik pomen je dala Italija pšeničnemu, za njo tako perečemu vprašanju.

Pšenični dan je v Rimu državni praznik. Prisotni so vsi ministri, vsi visoki državni uradniki iz vseh ministrstev, cela armada kmetijskih strokovnjakov iz vse Italije itd. Slovesnosti zaključuje razdelitev nagrad kmetom-pridelovalcem pšenice, ki so dosegli najvišje pridelke kakovostne pšenice.

Italijanska vlada je takoj, že v letu 1925. in pozneje dajala kmetom vsa potrebna sredstva v denarju in blagu: moderno vsakovrstno orodje, gnojila in seveda predvsem selekcionirano in razkudeno seme. Največ pozornosti je posvetila vprav semenu, njegovi krajevni in talni prilagodljivosti, kakovosti z ozirom na zahteve povečanega in poboljšane pšeničnega pridelka. Še prav posebno veliko pozornost so posvetili ustanovljeni pšenični odbori tudi proučevanju številnih rastlinskih-žitnih boleznih. Danes nam je znano, v kako veliki meri zavisi od rastlinskih zajedavcev in škodljivcev količina vsega pridelka. Pravilna in povsem resnična je trditev, da pridelamo oz. žanjemo le ostanek, ki so ga nam blagohotno pustili rastlinski škodljivci. Ugotovljeno je, da izgubi dandanes Slovenija vsako leto samo zaradi dveh glivičnih boleznih ogromno količino žita: 500 vagonov, to je količina, ki bi zadostovala za vso Ljubljano za celo leto ob današnjem konsumu moke, pri porabi 4 kg moke mesečno na osebo.

Ob tej priliki naj omenimo samo mimogrede ogromen pomen uničevanja rastlinskih škodljivcev, posebno miši in podgan. Par miši vrže na leto več kot 300 mladičev. Teh tri sto miši pa more požreti na leto nič manj kot 1500 do 2000 kg žita. Poglejmo naše njive takoj, ko bo sneg skopnel. Kaj lahko se bomo prepričali o brezmejnem številu teh škodljivcev in brez težave bomo izračunali škodo in pravilno ocenili pomen, ki ga za nas ima čimprejšnja rešitev te hude — mišje nadloge.

Enako je s podganami. Par podgan vrže na leto več kot 1000 mladičev. Odrasla podgana poje v enem letu okroglo 30 kg kruha, torej poje 1000 podgan ogromno količino 30.000 kg kruha. Amerikanci so se še prav posebno pečali z deratizacijo (uničevanje podgan) in so ob teh studijah ocenili povprečno škodo, ki jo vsako leto naredi 100 podgan na posestvu na okroglo 8 do 10.000 din.

Uspehi tega ogromnega, v pravem pomenu besede zgodovinskega dela v Italiji niso izostali. Že naslednjega leta, to je leta 1926. je Italija pridelala 60 milijonov stotov pšenice, torej 15 milijonov stotov več kot je znašal dotlej njen povprečni letni pridelok. Leta 1929. pa je Italija pridelala že 70 milijonov stotov, na 1 ha 14'8 stota (v Sloveniji danes samo 8 stotov). Leta 1933. se je njen pšenični pridelok dvignil na preko 80 milijonov stotov ali na ha povprečno 16 stotov. Tega leta je Italija prvič pridelala doma vso zase potrebno količino pšenice. Tako se je Italija ob neutrudljivem delu popolnoma osvobodila vsakoletnega dotedanjega ogromnega uvoza pšenice, s čimer si je prihranila milijonske zneske zlatih lir.

Več bi mogli pridelati v Sloveniji

Nesporna je možnost glede povečanja pšeničnega pridelka v Sloveniji. Tudi nemški strokovnjak W. Hibener jo je proučeval in sicer za vso državo. V izredno zanimivem članku poroča v »International Agrar-Rundschau«, da bi mogla naša država z uvedbo sodobnega načina kmetovanja dvigniti nas današnji pšenični pridelok od povprečno 8.770.000 ton (1938) na 15.770.000 ton.

Kmetijski minister je nedavno tega javno obrazložil svoj načrt glede bodočega dela-pospeševanja kmetijske proizvodnje. Za te svrhe je določena znatna vsota: 1'5 milijarde dinarjev, ki se namerava postopoma investirati v potrebna dela v zvezi z zboljšanjem današnjega načina kmetovanja.

Mi se ob tej priliki na podlagi premnogih žalostnih izkušenj resno bojimo, da ne bodo v krajšem času vidni uspehi tega sicer širokopoteznega načrta, novo zasnovane racionalizacije kmetijske proizvodnje. Poznamo nešteto pritožb naših dosedanjih kmetijskih ustanov, ki so tako neznatno materialno podprte, da je sleherno sistematično njihovo delo že od vsega početka nemogoče. Če pa navajamo primere, kjer se na tovrstnih ustanovah vrše različni poskusi ob neupoštevanju osnovnih agronomskih načel gnojenja itd., potem seveda nas dosedanji način kmetovanja na vasi povsem zadovoljuje. Ni nam znan kmet, ki celih 10 let ni pognojil svojim njivam s hlevskim gnojem, znana pa nam je ustanova, ki tega zaradi pomanjkanja kredita ni mogla storiti vso to dolgo dobo.

Zaradi teh bridkih dolgoletnih izkušenj nas vse bolj prevzema bojazen, da tudi to pot ne bomo prešli za vse te težke denarje nobenih stvarno porabnih, kmetijstvu koristnih zaključkov. Leta in leta smo s prstom kazali na nezadostno kreditiranje naših poskusnih ustanov, znanstvenih preizkuševališč, zavodov in ustanov, ki se vsi bore le za svoj obstoj in katerim je z minimalnimi dotacijami odvzeta sleherna možnost potrebnega znanstvenega in praktičnega-poskusnega dela.

Ob tej priliki naj zopet ponovno omenimo njuno potrebo po popolni, temeljiti spremembi tako praktične kot znanstvene agronomске službe. Prepričani smo, da nam današnja njena organizacija ne more nikdar dati popolne zadovoljnosti, splošno porabnih, eksaktnih, vsemu našemu kmetijstvu koristnih ugotovitev.

Danes, ko nam je vsem s krušnimi kartami odrejena mesečna količina moke, je boj za pšenico naše najvažnejše vprašanje, ki ga moramo zgrabiti in čimprej rešiti. Ne s črnimol in paragrafi, temveč z delom, z motiko in plugom bomo rešili slovensko pšenično vprašanje.

Politične vesti

Britanski poslanik v Bukarešti sir Reginald Hoare je obiskal ministrskega predsednika gen. Antonesca ter mu sporočil, da prekinitva Vel. Britanija diplomatske stike z Romunijo. Poslanik je ostal v razgovoru z gen. Antonescom eno uro. V Konstanci je že pripravljen parnik, ki bo prepeljal vse Angleže iz Romunije v Turčijo. Zaščito britanskih interesov je prevzelo poslanstvo Združenih držav Severne Amerike. Verjetno je, da bo Velika Britanija napovedala v kratkem Romuniji tudi vojno, da si s tem pridobi zakonito pravico za letalske napade na romunsko petrolejsko ozemlje. Bukarešta in vsa romunska mesta so ponoči že zatamnjena. Angleško uradno poročilo utemeljuje prekinitve diplomatskih odnosov z navzočnostjo nemške vojske v Romuniji. Nemci

so si nadalje zgradili številna oporišča, da morejo iz Romunije začeti nove vojne operacije. Romunska vlada ni proti temu niti najmanj protestirala.

Romunska vlada je odpoklicala svojega poslanika v Londonu. Lord Halifax je izjavil, da se londonska vlada ne bo zadovoljila le s prekinitvijo diplomatskih pogajanj z Romunijo.

Angleški poslanik v Sofiji je obiskal bolgarskega zunanega ministra ter mu sporočil, da bodo britanski bombniki bombardirali bolgarske vojaške objekte, če bo dovolila bolgarska vlada prehod nemških čet skozi bolgarsko ozemlje proti Grčiji ali proti Turčiji.

Uradno se iz Sofije demantirajo vesti, da bi bili nemški vojski oddelki v Bolgarski. Angleži pa podčrtujejo, da ti demantirajo ne zanikajo glavne trditve v Churchillovem govoru, da so bolgarska letališča že pod kontrolo Nemcev.

Po ameriških vesteh prihajajo nemški vojski na Bolgarsko kot civilisti. Švicarski listi so mnenja, da je prihod nemških civilistov na Bolgarsko priprava za nemško vojaško intervencijo.

Tajnik sovjetskega zun. komisariata Soboljev je prišel v Sofijo. Njegov prihod je vzbudil veliko senzacijo, ker zelo spominja na njegov prejšnji prihod, ko se je po njegovem prihodu zelo pomirila politična situacija. »United Press« poroča, da je Soboljev ponudil min. predsedniku Filovu sklenitev vojaške zveze med Bolgarski in Rusijo.

Bolgarski opozicijski poslanci so obiskali ministrskega predsednika Filova ter mu predložili Churchillov govor. Zahtevali so, da ostane Bolgarska za vsako ceno nevtralna in da to poudari v posebni izjavi tudi sam ministrski predsednik.

Berlinski uradni krogi so odgovorili tujim novinarjem na vprašanje, če je resnična Churchillova trditev, da so na Bolgarskem nemške čete, da to ni res. Tudi če bi kaj bilo resnice na tem, so to vojaška vprašanja, s katerimi se uradni Berlin ne baviti. Churchillov govor se v Berlinu tolmači kot angleški poskus, da bi se Balkan vpletel v vojno.

Gen. Franco je v spremstvu zun. ministra Suñerja odpotoval skozi Francijo v Rim. Londonski radio pravi, da izvajati Nemčija in Italija silen pritisk na Španijo, da vstopi ob strani osl v vojno.

Admiral Darlan je bil imenovan za podpredsednika vlade in naslednika maršala Pétaina.

O francosko-nemških odnosih se poroča tudi naslednje. Admiral Darlan je pri svojih razgovorih v Parizu zlasti poudarjal, da bi se moglo zgoditi, če bi Francija odstopila katero oporišče Nemcem v Sev. Afriki, da bi francoska severna Afrika pod vodstvom generala Weyganda nastopila proti temu. To bi moral storiti Weygand že zato, ker dokazuje uspeh generala De Gaullea v ekvatorialni Afriki, da bi se mu prebivalstvo severnoafriških pokrajin pridružilo.

Pariski dopisnik londonskega lista »Times« poroča, da Nemčija ne bo preostro nastopila proti Franciji, ker noče spraviti v nevarnost ugodnosti, ki jih ima od premirja.

Angleška letala so izvedla šest ur trajajoč bombni napad na industrijske objekte v Hannoveru. Nastali so številni požari. Ko je zadnje letalo odletelo domov, je bilo toliko požarov, da jih sploh ni bilo mogoče prešteti.

Angleška vojna mornarica je v zori bombardirala Ostendera.

Nemško poročilo pravi, da so nemška letala bombardirala Malto in Sueski prekop. Pri Malti so potopili eno trgovsko ladjo, v Suezu pa dve.

Nemška letala so napadla s strojnimi letala na letališču v Rejkjaviku, glavnem mestu Islandije, ki je zasedena od Angležev.

Po atenskih vesteh je bila bitka, ki se je pričela pred dnevi na 100 km dolgi fronti v Albaniji, najhujša bitka v vsej sedanji grško-italijanski vojni. Topovi so grmeli kar naprej. Bitka je divjala tako v dolini Devoli, kakor tudi na severni fronti in blizu Valonskega zaliva. Italijani so ponovno napadli, kakor pa poročajo Grki so bili vsi njih napadi odbiti.

Z afriških bojišč poročajo Angleži, da se boji ugodno razvijajo. Sicer je položaj na bojiščih v glavnem nespremenjen.

Wendell Willkie je izjavil pred senatom, da se mora Angliji dati hitra pomoč. Najbolje je, če se zakonito Rooseveltov predlog. Vsak mesec je treba dati Angliji po 10 rušilcev. Vsi Amerikanci morajo biti strnjeni danes v eni fronti. Brez ameriške pomoči bi mogla biti Anglija poražena. To pa bi moglo povzročiti, da izgubi ameriško ljudstvo svoje svoboscine.

Za Rooseveltov predlog je glasovalo 236 demokratov in 24 republikancev, proti pa 25 demokratov in 135 republikancev.

Denarstvo

Manjši čisti dobiček Narodne banke

Finančni minister je odobril zaključne račune o Nar. banki in so ti bili tudi že objavljeni v »Službenih novinah«.

Vsi bruto dohodki Narodne banke so znašali lani 187,0 proti 169,0 milijona din v l. 1939.

Dohodki banke so bili:

	1940	1939
	v milij. din	
obresti po eskontu	82,2	86,3
obresti od lombardnih p.	4,1	6,2
dohodki depozitov v tujini	0,3	0,5
dohodki vred. papirjev	14,9	16,4
obresti od rač. fin. min.	2,1	0,4
obresti od eskonta bonov za nar. obrambo	9,1	—
izterjane odpis. terjatve	7,9	5,0
izterjane obresti od odpisanih terjatev	2,2	1,5
razni dohodki	64,1	52,5

Dohodki od posojil padajo, razni dohodki pa rastejo. To jasno dokazuje, da pogoji za posojila ne ustrezajo. Razni dohodki izvirajo večinoma iz deviznih poslov. Od vseh dohodkov je odpadlo l. 1939. na posojila 51%, lani le še 44%, na razne dohodke pa l. 1939. 31%, l. 1940. pa že 34,2%.

Vsi izdatki so bili naslednji:

	1940	1939
	v milij. din	
stroški	88,5	70,4
amortizacije	44,9	21,3
odpisi dvom. terjatev	6,7	24,4
takse in stroški za izterjavo terjatev	0,2	0,2

Čisti dobiček je znašal lani 46,7, l. 1939. pa 52,7 milijona din. Dobiček se je lani zmanjšal za 6 milijonov din ali za 11,4%.

Čisti dobiček se razdeli tako-le:

	1940	1939
	v milij. din	
rezervnemu fondu	2,3	10,0
državi	18,5	17,2
delničarjem	25,8	25,4

Vsak delničar bo torej dobil približno 400 din dividende od vsake delnice, kar pomeni pri tečaju delnic Narodne banke v višini 7000 din 5,7% obrestovanje. Teh 400 din pa ne bodo dobili delničarji v celoti, ker gre precej za davščine, da bodo dobili delničarji v roke izplačano le okoli 260 din za delnico, kar pa ni niti 4% obrestovanje.

Narodni dohodek v Združenih državah Sev. Amerike je dosegel v l. 1940. 74,3 milijarde dolarjev, za 6% več ko v l. 1939. Dohodek je samo še za 10% nižji ko v l. 1920., ko je bil dosežen rekorden dohodek.

Ameriškem parlamentu je vlada predložila zakonski načrt, da se sme zvišati gornja meja za zadol-

Naredba o kontroli uvoza kož, usnja in krzna

»Službene novine« z dne 31. januarja so objavile naslednjo naredbo o kontroli uvoza:

Člen 1. — Uvoz surovih in suhih kož iz št. 76, usnja in izdelkov iz njega iz št. 370 do 381, krzna in izdelkov iz krzna iz št. 382 in 383, lubadi za strojenje kož iz št. 97 in izvlečkov (ekstraktov) in snovi za strojenje kož iz št. 230 uvozne carinske tarife po izvoru iz vseh držav se postavlja pod kontrolo direkcije za zunanjo trgovino.

Člen 2. — Proizvode iz člena 1. te naredbe smejo uvažati samo uvozniki, ki so registrirani pri direkciji za zunanjo trgovino ali od nje pooblaščenih organih, na podstavi uvoznega potrdila.

Člen 3. — Uvozno potrdilo mora obsegati:

1. številko potrdila;
2. številko, pod katero je uvoznik registriran;
3. uvoznikovo ime ali naziv in njegov sedež;
4. vrsto, količino, vrednost in izvor blaga;
5. carinarnico, pri kateri naj se blago ocarini;
6. način plačila;
7. pogoje, s katerimi se izdaje potrdilo;
8. rok veljavnosti potrdila;
9. opozoritev, v katerih primerih je potrdilo ob veljavo, in
10. navodilo za carinarnico, ki naj blago ocarini.

Uvozno potrdilo ima lahko tudi druge postavke po uredbi o kontroli zunanje trgovine.

Vsakemu potrdilu mora biti priložen kontrolni list, ki ga mora pristojna carinarnica, ko ga izpolni po navodilu, poslati direkciji v 5 dneh po ocarinjenju.

Člen 4. — Uvozna potrdila izdajajo registriranim uvoznikom na zahtevo bodisi direkcija ali po njej pooblaščen organi, v okviru dogovorjenega izmenjalnega načrta.

Carinska oblastva ne opravijo uvoznega carinjenja proizvodov, navedenih v členu 1. te naredbe, če nimajo uvoznega potrdila.

Uvozno potrdilo je javna listina, ki se glasi na ime; je neodsvojljivo in se ne more prenesti na drugega. Zloraba uvoznega potrdila se kaznuje po kazenskem

žitev države od 49 na 65 milijard dolarjev. Vlada zahteva za zakonski načrt nujnost ter naj bi trajala vsa razprava o načrtu samo tri ure. Vlada utemeljuje zakonski načrt z nujnostjo izvedbe oborožitvenega programa.

zakonu, kar pa ne izključuje kazni po tej naredbi.

Člen 5. — Uvozniki proizvodov, navedenih v členu 1. te naredbe, ki nameravajo še nadalje uvažati to blago, morajo predložiti v 15 dneh od dne, ko stopi ta naredba v veljavo, pri direkciji ali pri organih, ki so od nje pooblaščen, prošnjo za registracijo.

Uvoznik mora priložiti prošnji za registracijo:

1. overjen kolkovan prepis dovolila ali pooblastila za izvrševanje obrta ali overjen kolkovan prepis potrdila o prijavi obrta, izdanega po § 456. zakona o obrtih;
2. potrdilo pristojne strokovne prisilne združbe (združbe industrijev ali obrtnikov) o članstvu pri združbi, izdano potem, ko stopi ta naredba v veljavo. Trgovci, ki uvažajo tako blago, morajo predložiti potrdilo o svojem članstvu pri prisilni združbi, ki ga overi pristojna zbornica;

3. zadruga, ustanovljena po zakonu o gospodarskih združenjih, ki uvažajo tako blago, morajo predložiti overjen prepis pravil, registriranih pri pristojnem sodišču;

4. seznam uvoženih količin blaga iz člena 1. v poslednjih dveh letih (1938. in 1939. ali 1939. in 1940.), z navedbo številke in datuma uvoznih carinskih deklaracij (količina in vrednost) in carinarnic, pri katerih se je blago uvozilo. Uvozniki morajo priložiti temu seznamu izvirne uvozne carinske deklaracije, ki se jim po primerjavi vrnejo. Če prosilec carinskih deklaracij ne more predložiti, mora predložiti overjen izpis iz uvoznega kontrolnika ministrstva za finance, iz katerega mora biti razvidno, koliko blaga iz člena 1. te naredbe je v teh letih uvozilo.

Uvoznik mora priložiti te priloge prošnji za registracijo, če jih ni že prej predložil direkciji.

Direkcija oziroma organi, ki so od nje pooblaščen, vpišejo v register uvoznikov zgoraj omenjenih proizvodov tiste osebe in tvrdke, ki dokazujejo, da spolnjujejo prednje pogoje. O opravljeni registraciji mora obvestiti direkcija prosilca z odlokom.

Člen 6. — Po opravljeni registraciji mora uvoznik v 15 dneh od dne priobčitve položiti pri direkciji oziroma pri organih, ki so od nje pooblaščen, varščino v znesku 20.000 dinarjev, bodisi v gotovini, v državnih ali banovinskih vrednostnih papirjih ali pa

v vložnih knjižicah, ki jih je izdal denarni zavod, za katerega obveznosti jamči država, banovina ali samoupravno telo. Zadruga, ustanovljena po zakonu o gospodarskih združenjih, ki uvažajo tako blago, morajo položiti varščino v znesku 5000 dinarjev. Varščina služi kot jamstvo za natančno uporabo določb te naredbe in pogojev, navedenih na uvoznem potrdilu, in se lastniku, ko preneha registracija, vrne, razen v primeru člena 8. te naredbe.

Ti vrednostni papirji se polagajo po borznem tečaju na dan položbe, toda ne nad imensko vrednostjo. Če pade borzna vrednost položenih vrednostnih papirjev za 10% pod borzni tečaj tistega dne, ko je bila varščina položena, mora lastnik varščine letó takoj dopolniti do popolnega zneska določene vsote.

Če poskoči borzna vrednost vrednostnih papirjev za 10% borznega tečaja tistega dne, ko je bila varščina položena, sme zahtevati lastnik varščine pri pristojnem oblastvu vrnitev tistega dela vrednostnih papirjev, ki presega prvotno vrednost položene varščine.

Dospete obresti oziroma kuponi vrednostnih papirjev se morajo dati na zahtevo položniku varščine na prosto razpolago, če je položil varščino v polnem predpisanim znesku.

Člen 7. — Registracija preneha z izbrisom uvoznika:

1. če ne položi o pravem času varščine;

2. na podstavi njegove pismene izjave, naj se izbriše iz registra uvoznikov;

3. če preneha izvrševati obrt ali če preneha veljati njegova dovolitev ali pooblastitev za izvrševanje obrta; in

4. če nastopi primer iz člena 3. te naredbe.

Člen 8. — Direkcija oziroma organi, ki so od nje pooblaščen, ustavijo po opravljenem postopku začasno izdajanje uvoznih potrdil uvozniku:

1. če se ne ravna po pogojih, s katerimi mu je bilo izdano uvozno potrdilo;

2. če ne nabavi določene vrste blaga ali blaga določenega izvora;

3. če ne kupi blaga po določenih cenah;

4. če ne pošlje o pravem času podatkov o zalogah blaga in o cenah, po katerih je blago kupil; in

5. če ne pošlje podatkov o proizvodih, ki jih izdeluje iz blaga, navedenega v členu 1. te naredbe.

Direkcija oziroma organi, ki so od nje pooblaščen, ustavijo trajno izdajanje uvoznih potrdil uvoznikom, katerim je bila izdaja uvoznih potrdil v 24 mesecih trikrat začasno ustavljena.

Trajna ustavitve izdajanja uvoznih potrdil ima za posledico izbris iz registra uvoznikov in izgubo položene varščine v prid posebne proračuna direkcije.

Člen 9. — Ta naredba stopi v veljavo na dan razglasitve v »Službenih novinah«, določbe člena 2. in drugega odstavka člena 4. pa v 30 dneh potem, ko stopi ta naredba v veljavo.

Decentralizacija proizvodnje v Rusiji

Svet ljudskih komisarjev Sovjetske unije je izdal naredbo, s katero se določajo ukrepi za zvišanje proizvodnje množestvenih potrošniških dobrin ter proizvodnje živil iz domačih surovin. Namen naredbe je zboljšati oskrbo prebivalstva s potrebščinami vsakdanjega življenja. Da bi se ta namen dosegel, se opušča, kakor piše sovjetska »Pravda«, sedanji centralistični sistem urejanja proizvodnje množestvenih predmetov ter se to prepušča avtonomnim republikam, da to urejajo na svojem ozemlju.

Naredba se deli v pet delov. Prvi del govori o vprašanjih, ki se tičejo lokalne industrije. Določa se decentralizacija pri postavljanju načrtov ter se zato prenesejo te funkcije na lokalne oblasti. Nadalje se določa, da pripade celotna proizvodnja lokalne industrije ter obrtniških zadrug dotičnemu ozem-

lju, na katerem je bila dosežena. Blago pa, ki bi se proizvelo iz surovin, ki jih je dala centralna oblast, ostane lokalnim oblastem samo do polovice.

Drugi del naredbe govori o finansiranju podjetij lokalne industrije ter določanju cen teh množestvenih proizvodov. Ta del določa tudi pravice Narodne in industrijske banke glede dajanja kreditov za dobo 1 do 3 let.

Tretji oddelek regulira organizacijo proizvodnje množestvenih potrošniških predmetov ter podrobno predelavo industrijskih odpadkov.

Glavna vsebina četrtega dela predpisov je, kako povečati proizvodnjo množestvenih predmetov.

Peti oddelek pa govori o lokalni preskrbi prebivalstva z živili. Končno določa, kako naj se industrijska in kmetijska pomožna podjetja razširijo in katera naj se ustanove na novo.

Amerika na prehodu

Ch. A. in M. B. Beard

(Nadaljevanje.)

Po razsodbi z dne 18. maja 1936. glede premogovnega zakona se je zdelo, da je pravica urejevati delovne pogoje in mezde pridržana posameznim državam. Dva tedna kasneje pa je Vrhovno sodišče spet s petimi proti štirim glasovom razveljavilo njujorški državni zakon o minimalnih mezdah za ženske. Sodnik Butler se je v razlagi o stališču večine skliceval na podobne prejšnje odločbe Vrhovnega sodišča, trdil, da takšni zakoni kršijo svobodo tekmovanja in pogajanja ter da bi ta zakon dajal ženskam slabše možnosti pri iskanju dela kakor moškim. Za manjšino je napisal mnenje sodnik Stone. Rekel je med drugim, da je bridka ironija, govoriti o svobodi pogajanja pri tistih, ki jih pomanjkanje sil, da sprejmejo delo za vsako mezdo. Poudarjal je, da so podobne določbe znane iz 17 držav v USA in 21 tujih držav. Odkrito je očital svojim kolegom, da so izražali sa-

mo svoje lastne predsodke. Skliceval se je tudi on na nekatere prejšnje odločitve Vrhovnega sodišča, predvsem na to, da je priznalo ustavnost njujorskemu zakonu o cenah mleka. Kar je veljalo za blago, bi lahko veljalo tudi za prodajo delovne sile.

Zunanji svet je sprejel omenjeno odločitev sodišča z zelo različnimi občutki. Ekstremne feministke in zasebna podjetja so slavile zmago, a delavstvo na splošno in mnogi, ki so delali za ta zakon, so bili močno nezadovoljni. Nezadovoljni so bili tudi republikanski politiki. Bližale so se predsedniške volitve in ti politiki so se bili pripravili, da postavijo Vrhovno sodišče zoper Roosevelta kot kršilca ustave. Zadnja razsodba sodišča pa ni imela nič opraviti z Rooseveltovim New Dealom, (republikanci kakor tudi demokrati so se sami potegovali za tega in za podobne zakone). Vrh tu tega se je bil pri zadnji odločitvi predsednik sodišča postavil na stran manjšine. Vse to je res vzbujalo dvome o nezmotljivosti sodišča pri razlaganju ustave in tako tudi zme-

šalo volivno kampanjo republikancev.

Medtem je šla Rooseveltova uprava po svoji poti. Skrb za brezposelne je bila najbolj nujna. Že januarja 1935. je bil predsednik izjavil, da bo zvezna vlada prepuščila podpiranje šibkih in delonezmožnih posameznim državam, sama pa bo poskušala najti dela za tiste delozmožne, ki jih zasebna podjetja niso mogla zaposliti.

Predsednik je postavil sedem načel za to zaposlovanje pri javnih delih: vse delo mora biti koristno; plače morajo biti nad višino brezposelnih podpor, a ne smejo delati prevelike konkurence zasebnim podjetjem; načrti naj se izberejo po tem, da zaposlijo čim več ljudi; načrti naj kar najmanj konkurirajo s privatnimi podjetji; treba je urediti delo tako, da javna dela ponehavajo v razmerju s tem, kakor bo moglo zasebno gospodarstvo vključevati brezposelne; razdeliti je treba javna dela sorazmerno s številom brezposelnih v vsakem kraju in skladno z načrti odbora za naravna bogastva. Kongres je votiral 4800 mili-

jonov dolarjev za podpore brezposelnim in javna dela. Nadzorstvo nad uporabo te vsote je bilo poverjeno posebnemu odboru za javna dela — Works Progress Administration (WPA) — kateremu je načeloval Harry Hopkins.

Delo, ki se ga je lotil ta odbor, je bilo orjaško. Treba je bilo ugotoviti nadarjenost, zmožnosti in izobrazbo milijonov brezposelnih. Ugotoviti je bilo treba njihovo zemljepisno razdelitev, ustanoviti zveze z državnimi in krajevnimi oblastmi itd. Bilo je delo, kakršnega se ni še nihče lotil v tolikšnem obsegu. Kljub vsem napakam in težavam je bil WPA velik napor, da se izogne narod zgolj podporam in da ne izgubi samozavesti in zmožnosti, kar povzroči dolga brezposelnost.

Prav tako v skrbi zaradi brezposelnosti, a že za bodočnost, je bil izdan zakon o socialni varnosti z dne 14. avgusta 1935. S tem zakonom je bilo ustvarjeno ogrodje za vsedrjavni sistem zavarovanja, starostnega in brezposelnostnega in so bile dane razne smernice skrbi za zdravje, dobrobit in varnost delavstva, vse v sodelovanju

z državami. Kongres je za izvedbo svojega načrta uporabil pravico obdačenja. Za ustanovitev fonda za starostne penzije, plačljive določenim osebam nad 65. letom starosti, je obdačil delodajalce in delojemalce. Za zavarovanje proti brezposelnosti so bili obdačeni delodajalci sorazmerno s številom delavcev, ki so jih zaposljevali. Vsi federalni davki pa se imajo znižati sorazmerno s tem, kolikor bi posamezne države prevzele ta zavarovanja in predpisale zanje svoje davke.

V načrtu je bil tudi zakon za zdravstveno zavarovanje, a kongres ga je dober del opustil, posebno zaradi odpora zdravnikov proti takemu zakonu. Izdal je le zakon, s katerim je dovolil posebno podporo državam za pomoč revnim otrokom, za zdravstveno oskrbo mater in otrok, posebno v krajih, ki jih je kriza močno zadela, dalje za zdravstveno oskrbo pohabljenih otrok in oskrbo otrok brez varstva — »brezprizornih«. Pomanjkljiv, kakor je bil v mnogih ozirih, je ta zakon vendar ustvaril neko varnost v težkih časih za kakih 20.000.000 ljudi.

(Dalje prih.)

Nered v cenah

Kakor znano, je bilo z Nemci dogovorjeno, da se plačuje izvoznikom oz. producentom za svinje po 17 din za kg. Nekateri ustanove za kontrolo cen v državi pa so določile znatno manjše maksimalne cene za svinjsko meso. Tako bi se v južnem Banatu moralo prodajati svinjsko meso po 15 in 16 din za kg. Jasno je, da mesarji po tej ceni blaga ne morejo prodajati. Zato zahteva »Jugoslovanski kurir«, da se izvozne cene ne bi smele določevati brez sodelovanja ministrstva za prehrano in oskrbo, kajti sicer bi se moglo dogoditi, da bomo sami brez blaga oz. da ne bodo cene na domačem trgu v nobenem soglasju z izvoznimi cenami. Posebno težaven je postal položaj po objavi prepovedi, da bi se dovolilo še kakšno zvišanje cen. Vse prošnje za zvišanje cen se morajo zavrniti. Na ta način nastaja nevarnost, da bo domači trg brez blaga.

Vreče

vseh vrst kupujem, kakor razne odpadke in cunje - Plačam po najvišjih dnevnih cenah

Zavržen Jože

(Grebenc) Ljubljana, Pražakova ul. 2

Zunanja trgovina

Zastopniki naše tekstilne industrije so odpotovali v Opatijo na konferenco z italijanskimi industrijalci zaradi dobave nekaterih surovin.

Z Bolgarsko se vodijo pogajanja o dobavi semena sončnic. Pogajanja potekajo ugodno. V kompenzacijo bomo Bolgarski dobavili modro galico.

Prišla je tudi druga pošiljka avtogum iz Francije. Večina teh gum je za avtobuse.

Samo en dan je odšlo skozi Maribor 40 vagonov naših prašičev v Nemčijo.

Največji kupec turškega tobaka so letos Združene države Severne Amerike. Anglija je šele na drugem mestu.

Slovaška je lani izvozila blaga za 2700 (l. 1939. 2500) milijonov Ks, da je bila slovaška zun. trgovina lani aktivna za 400 milijonov Ks.

Finska kaže v zadnjem času veliko zanimanje za madžarska živila. V nadomestilo pa bi dobavljala Madžarski kože. O tem se sedaj vodijo pogajanja med madžarskimi in finskimi delegati.

Svetovna letina oljk se je po podatkih Mednarodnega urada za kmetijstvo v Rimu lani znatno poslabšala. V letih od 1934. do 1939. je dala povprečno 8,8 milijona stotov, lani pa le 7,5 milijona stotov.

Proizvodnja boksita se je v Združenih državah Sev. Amerike povečala od 375.000 ton v l. 1939. na 438.000 ton v l. 1940. Istočasno pa se je povečal tudi uvoz boksita od 520.000 na 532.000 ton.

Združene države Sev. Amerike so dosedaj prodale Angliji 300 trgovskih ladij.

Trgovinska pogajanja med Sovjetsko unijo in Japonsko so se začela v Moskvi.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 5. februarja objavlja: Uredbo o podeljevanju nagrad pri orožništvu — Uredbo o spremembah in dopolnitvah v zakonu o administraciji vojske in mornarice — Naredbo o ureditvi vojaške obveznosti v inozemstvu — Naredbo o razširitvi odškodnine za nezgode po zakonu o zavarovanju delavcev — Pojasnilo glede prehrane sester pomočnic — Pravilnik o ustanovitvi sklada za prehrano siromašnih pri direkciji za proučevanje in organizacijo kmetijstva — Navodilo za uvozno carinjenje pokvarjene slanine, namenjene za industrijsko predelavo — Cena olja iz bučnih semen — Pravilnik o opravljanju strokovnega izpita za uradniške pripravnike s kmetijsko fakultetno izobrazbo — Razglas o sklicanju banskega sveta.

Gospodarski položaj Španije

Zunanja trgovina padla za eno tretjino

Radio poroča, da se izvaja velik pritisk na Španijo, da bi vstopila v vojno. Če se bo to tudi zgodilo nikakor ni gotovo, ker Španija še ni prebolela posledic državljanske vojne, kakor kažejo podatki, ki so bili ravnokar objavljeni o španski zunanji trgovini in ki so prvi podatki po državljanski vojni. Podatki pa se nanašajo le na dobo od aprila do decembra 1939.

Vsa zunanja trgovina je dosegla 525,4 milijona zlatih pezeta, in sicer izvoz 317,7, izvoz pa 207,7, da je trg. bilanca bila pasivna za 110 milijonov zlatih pezeta. Ta deficit je nastal predvsem zaradi velikega uvoza žita iz Argentine. V primeri z isto dobo pred državljansko vojno je padla zunanja trgovina Španije za eno tretjino. Najbolj se je povečal uvoz živil, tako žita, riža in krompirja, dočim je uvoz surovin in fabrikatov nazadoval. V izvozu se je najbolj povečal izvoz surovin, ki je dosegel 29,9% proti 18,5% v predvojni dobi vsega izvoza. Živila so dosegla 60% vsega izvoza, a tudi 40% vsega uvoza.

V primeri z l. 1935. so nastale te izpremembe: izvoz pomaranč je padel od 104 na 21, oljčnega olja od 55 na 7 milijonov zl. pezeta. A to so najvažnejši izvozni španski predmeti. Nadalje je padel izvoz mandeljnov od 14 na 0,5, svinca od 11 na 0,6 milijona zl. pezeta. Riža je Španija l. 1935. izvozila še za 5 milijonov zl. pezeta, sedaj pa ga mora uvažati.

Udeležba drugih držav v zunanji trgovini Španije je bila naslednja:

	Izvoz	Uvoz
	v mil. zl. pezeta	
Nemčija	60,0	44,2
Argentina	4,8	95,8
Vel. Britanija	61,0	43,0
U. S. A.	24,0	48,1

Zelo mala je udeležba Italije v zun. trgovini Španije. Njen delež v uvozu Španije znaša le 3,4%, v izvozu pa 6,2%. Italija je dejansko konkurentinja Španije.

Da se prav razume gospodarski položaj Španije, treba upoštevati njene razmere pred državljansko vojno. L. 1935. je bilo v Španiji 7,5 milijona pridobitnikov, od katerih je bilo delavnih v kmetijstvu 4,5 milijona. Južno sadje in zgodnja povrtina so bili glavni pridelki ter so se razpošiljali po vsem svetu, povrtina v zelo veliki meri v Anglijo. V oljčnem olju je bila prej nadprodukcija, danes ne more Španija kriti niti lastnih potreb. S svojimi 18 milijoni ove je bila Španija glavni proizvajalec volne v Evropi. Danes je padlo število ove v tej meri, da na izvoz volne ni niti misliti. Največje izpremembe pa so nastale v kulturi pomaranč. Državljanška vojna je uničila tretjino dreves, poleg tega so bile uničene mnoge namakalne naprave, da je že veliko, če more sedaj Španija izvoziti vsaj 10 milijonov zabojev, od katerih je šlo samo v Nemčijo 6

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce,

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki norajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki dejansko plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

milijonov. Tudi Anglija je še vedno močan odjemalec.

Kakšna je bila izvozna trgovina Španije pred državljansko vojno, kažejo te številke. Španija je izvozila l. 1935.:

	tisoč	v mil.
	ton	zl. p.
živil in pijač	1425,6	373,9
rud	4044,3	44,1
kemičnih proizvodov	691,2	40,4
lesa (zlasti plutovine)	91,7	30,8
živalskih proizvodov	14,3	23,0
bombaža in bombažnih izdelkov	8,4	20,9
papirnatih izdelkov	19,9	8,2
volne, dlak in ščetin	2,8	5,6
strojev in aparatov	3,3	3,8
konoplje, lanu, jute	8,3	20,9
raznih predmetov	0,5	16,6
	skupno	588,2

Glavni izvozni predmeti Španije so bila torej živila. Vendar pa so se morali pšenica, rž, koruza in oves uvažati. Izvažala pa je riž, suho sadje, svežo povrtino, zlasti pa južno sadje. V Španiji pa se delajo načrti, da bi se Španija spremenila iz izvozne države surovin v izvozno državo fabričnih izdelkov. V ta namen so se izdelali načrti za industrializacijo Španije, kajti vrednost izvoza bi se znatno dvignila, če bi se surovine predelale doma. Predelava kovinskih surovin pa se priporoča tudi iz narodno obrambnih razlogov, ki imajo danes v Španiji posebno veliko veljavo. Da se industrializacija tudi v resnici hoče izvesti, kaže naredba, da je za vsako ustanovitev tovarn potrebno posebno dovoljenje trgovinskega ministrstva. To dovoljenje je odvisno od tega, če je novo podjetje v resnici v nacionalnem interesu. Če se takšna dovoljenja izdajo, morajo nova podjetja prevzeti razne obveznosti, tudi socialne, zlasti glede vzgoje naraščajo.

Država pa hoče tudi sama aktivno poseči v industrializacijo. Velike ovire pa so v pomanjkanju strokovnega osebja. Vendar pa se računa, da bo mogla Španija postaviti tovarne za dušik, za avtomobile in tudi ladjedelnice.

Poseben pomen za Španijo pa ima njeno rudno bogastvo. Posebno veliko ima svinca in živega srebra, a tudi bakrene in cinkove rude, v manjših količinah pa mangana, kositra, volframa, srebra, zlata, bizmuta in antimona. Rezerve na železni rudi se cenijo na 700 milijonov ton. Premogovna proizvodnja je znašala l. 1940. 8,5 milijona ton. Ni pa španski premog dober.

Španija ima na vsak način mnogo možnosti, da razvije svoje gospodarsko življenje, toda v ta namen ji je potreben mir. Danes pa ni urejeno niti še vprašanje prehrane. Cene se zato tudi stalno dvigajo. Politična negotovost pa ovira vsako iniciativnost. Batj se je, da te negotovosti še ne bo kmalu konec, če ne bo še kaj hujšega.

Ze v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika sragee, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1-2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!
Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

listega z rdečimi srci,

našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

Doma in po svetu

SDS dobi, kakor piše novosadski »Dan«, v vladi še enega zastopnika. Minister naj bi postal zastopnik stranke iz Vojvodine. Kot kandidata se imenujeta dr. Dušan Bošković iz Pančeva in dr. Aleksander Moč, odvetnik iz Novega Sada.

Demokratska stranka, piše novosadski »Dan«, je v zadnjem času zelo spremenila svoje naziranje. Stranka priznava konstruktivno delo vlade in je tudi pripravljena stopiti v vlado. Ni pa se mogla dobiti od strankinih voditeljev potrditev te vesti.

Pod predsedstvom dr. Rajarja je imel v Ljubljani banovinski odbor JNS svojo sejo. Glavni poročili sta podala dr. Andjelinovič in g. Ivan Pucelj. Dr. Kramer se zaradi boleznih ni mogel udeležiti seje. Na konec je bila sprejeta resolucija, ki naglašja, da je JNS pripravljena sodelovati pri vsakem združevanju ustvarjalnih sil, da banovinski odbor odobrava vsa poročila in akcije vodstva, zlasti pa prizadevanje za strnitev vseh naprednih sil v Sloveniji ter politiko vodstva stranke.

Svečana promocija Ivana Hribarja za častnega doktorja ljubljanske univerze bo v soboto ob 11. dopoldne.

»Hrvatski glas« poroča, da je odposlanec nemškega prosvetnega ministrstva podelil v nemški nasebini Aleksandrovcu v Bosni 17 zlatih ter 16 srebrnih in bronastih križev nemškim materam z mnogo otrok.

»Kočevski Slovenec« poroča, da se po Kočevju govori, da so bili vsi Slovenci izključeni iz tamkajšnjega gasilskega društva.

Dr. Sepp, vodja nemške manjšine v Jugoslaviji, je obiskal Maribor, kjer je pregledal delovanje tamkajšnjega Kulturbunda. Iz Maribora bo odpotoval tudi v druge kraje Slovenije, koder so večje skupine Nemcev.

Nadškof dr. Štepinac je odpotoval v Rim zaradi kanonizacije blaženega Ivana Taveliča ter namestnega evharističnega kongresa v Zagrebu.

30 milijonov din posojila je dobila banovina Hrvatska od SUZOR-ja po zelo ugodnih pogojih. Posojila bo porabila za elektrifikacijo dežele.

V banovini Hrvatski je danes 61 gimnazij, 11 učiteljskih, 92 meščanskih šol, 15 trgovinskih akademij, 1 trgovska šola, 2 pomorski trgovinski šoli, 2 srednji tehnični šoli, 10 moških in 62 ženskih obrtnih šol, 12 kmetijskih šol in več drugih strokovnih šol.

Lastnike tovornih avtomobilov opozarjamo, da morajo do 28. februarja vložiti prijave za odmero vozninske takse za l. 1941.

Podjetje Rumpel d. d. v Beogradu bo spremenilo svoje ime v »Jugoslovansko Manesman d. d.« Istočasno bo povečalo svojo delniško glavnico od 1 na 12 milijonov din z izdajo 440.000 novih delnic. Družba bo povečala kapital, da bo mogla povečati svoje zaloge cevi.

Tovarno usnja hoče postaviti v Nišu trgovec Milojković Vasilje.

Velika železniška nesreča se je pripetila blizu bolgarsko-jugoslovenske meje. Velik tovorni vlak, ki je vozil nafto iz Rusije v Nemčijo, je imel samo pet zračnih zavor ter so se osi tako ogrele, da se je vnela nafta. Vsa nafta je nato zgorela.

Železniški promet na Madžarskem je bil zopet močno omejen.

Gen. Antonescu je dejal, da je vladal z dobro voljo, z ljubeznijo in odpuščanjem. Toda niso ga razumeli. Surovi časi, ki so prišli nad Romunijo, zahtevajo tudi surove ukrepe za ocvanje Romunije. Kadar gre za državo, ni več odpuščanja. Ne pozabimo, da smo brez boja izgubili pred nekaj meseci mejo na koncu dobe razpadanja in lahkega življenja. Zadosti je! Izdal sem zakon, ki naj zagotovi mir. To je vzrok, da določa zakon težke kazni ne samo za krivce, temveč tudi za člane njihovih, njihovih delodajalcev in tisk. Ti ostri ukrepi bodo prepričali svet o neomajni volji vlade, da zagotovi popoln mir. Nisem tiran in sovražim krvave ukrepe in zato apeliram na vse Romune, da razumejo mojo in svojo odgovornost.

Italijansko poročilo o napadu angleške mornarice na Genovo pravi, da so angleške bojne ladje izkoristile jutranjo meglo in bombardirale Genovo. Po dosedanjih ugotovitvah je bilo 72 oseb ubitih, 226 pa ranjenih. Obstreljevanje je napravilo tudi znatno škodo na stanovanjskih hišah, vojaški objekti pa da niso bili zadeti. Mir in disciplina prebivalstva da sta bila izvrstna.

O velikih letalskih bitkah poročajo Grki, da so bile v nedeljo. Po teh vesteh je bilo sestreljenih 12 italijanskih letal.

Iz Aten odločno zanikajo vest, da bi bili grški državljani od grške vlade pozvani, naj zapuste Bolgarijo.

Po imenovanju admirala Dariana za podpredsednika vlade je prekinil Laval vse stike z maršalom Petainom. Sodijo, da bo skušal sedaj Laval ustanoviti v Parizu separatistično vlado.

Mesto Bengazi ima danes 65.000 prebivalcev in je zelo moderno. Bengazi je arabska beseda, jezikoslovci pa si niso edini o tem, kaj pomeni.

Za generalnega guvernerja Cirenaike je bil imenovan angleški general Wilson, ki je že prevzel upravo province, ki je vsa zasedena od Angležev.

Pri Bengaziju so Angleži ujeli 8 italijanskih generalov, med njimi tudi generala Bergonzolija, ki je bil poveljnik italijanskih čet v Baridji in ki mu pravijo v Italiji »električna brada«.

Uradni list vlade v Vichyju je objavil dekret, s katerim se zvišujejo plače domačinskim četam v Sev. Afriki.

Madžarski parlament je brez debate sprejel zakonski načrt o zaščiti narodnih manjšin.

Rooseveltovo odposlanec Hopkins je po enomesnem bivanju v Angliji odpotoval v Združene države. Pred odhodom iz Anglije je bil sprejet tudi od angleškega kralja.

Vsi amandmani opozicije so bili od poslanske zbornice odbiti. Za popolno odklonitev Rooseveltovega zakonskega načrta ni nastopil niti en poslanec. Včeraj v terek se je začela razprava o zakonskem načrtu v senatu. Sodijo, da bo razprava trajala tri tedne in da bo v začetku marca zakon o pomoči Veliki Britaniji stopil v veljavo.

Predsednik Mehike general Camacho je izjavil, da hoče Mehika likvidirati svoje spore s petrolejskimi lastniki USA in Vel. Britanije.

Letalske tvornice v Združenih državah so izdelale v januarju skoraj 1000 letal, kar je za 30% več, kakor pa je bilo določeno po programu.

Angleži so zaradi dogodkov v Siamu in Indokini začeli koncentrirati svoje čete in letala na Malajskem polotoku.

Siam je odstopil Japonski dvoje letalisci, iz katerih bodo mogli Japonci napadati cesto iz Birme na Kitajsko. To je nagrada za japonsko posredovanje v korist Siama.

Iz Čunkinga poročajo, da se je velika japonska ofenziva v južni Kitajski docela onesrečila. Ofenzivo so izvedli Japonci s 100.000 možmi. Kitajci so najprej pustili Japonce prodirati, nato pa so prešli v protiofenzivo in čisto razbili japonske čete. Japonci so imeli baje 30.000 mrtvih in ranjenih vojakov.

Kitajci poročajo, da so sestrelili japonsko letalo, v katerem je bilo 8 japonskih višjih oficirjev, med njimi tudi bivši mornariški minister Osumi. Vsi so bili ubiti.

Naročanje testenin

Banovinski prehranjevalni urad objavlja:

Trgovski obratj naročajo testenine neposredno pri tovarnah testenin. — Naročilom pa morajo priložiti odrezke za količino testenin, ki jo naročajo. Tovarne testenin vpisujejo naročila v poseben dnevnik. Banovinski prehranjevalni zavod bo preodkazal tovarnam testenin količino moke, katero so razdale tovarne v obliki testenin, po dnevniku in odrezkih, ki so jih prejele.

Dobave - licitacije

Poštna hranilnica v Beogradu bo oddala z javno pismeno licitacijo, ki bo dne 1. III. 1941, ob 11. uri dopoldne v ekonomskem oddelku zavoda, hotel in kavarno »Moskva« v Beogradu v zakup. Pogoj so na vpogled v ekonomskem oddelku, kavgija v znesku din 2.000.000 — v gotovini ali državnih vrednostnih papirjih po borznem tečaju pa mora biti položena do 15. ure dopoldne na dan licitacije na blagajni Poštne hranilnice v Beogradu.